

τὸ πληρώσει τοῦλεγε μὲ τρεμουλιαστὴ φωνή, κι' ἔκανε τὸ σταυρό της, καὶ κάθε λίγο, στὸ κάθε κλονοφλίφλισμα, στὸ κάθε νερομουρμούρισμα κανενοῦ αὐλακιοῦ, γύριζε τρομασμένη μὲ τὸ δάχτυλο στὸ στόμα νὰ ἰδῇ μὴν τοὺς ἐκυνηγούσαν.

Ἔτσι, φτάσανε στὴ μέση τοῦ ἐλαιῶνα, κι' ἐπειδὴ ἦταν κατακομμένοι ἀπὸ τὸ δρόμο, κι' ἀπὸ τὴν τρομάρα κατεβήκανε στὸ πλαῖ μιᾶς ῥεμματιάς καὶ ξαπλωθήκανε σὲ κᾶτι θυμάρια καὶ ἀγριοδότανα. Μὰ τί βαμπάκια καὶ τί πούπουλα ἦταν ἐκεῖνα τὰ ξερόχορτα! Τί γλύκα καὶ τί λίγωμα ἦταν ἐκεῖν' ἡ δροσόβολη καὶ μυρομένη νυχτιὰ μὲ τὸ φεγγάρι της, σὲ μιὰ σιγαλιὰ ἡσυχῇ ποῦ ἀντίκοβε μονάχα ἓνα σιγαλὸ νερομουρμούρισμα ἀπὸ κάτου ἀπὸ τῆς ἐλθαῖς. Λὲς καὶ ἡ νεράϊδες τοῦ ποταμιοῦ καὶ τοῦ λόγγου περικυκλώσανε τὰ δύο κακόμοιρα παιδιὰ, καὶ τὰ νανουρίζανε μὲ ὅλα τὰ χάδια τους. Ἐνας ὕπνος γλυκύτατος τοὺς ἐπιάνει κι' ἀποκοιμούνται 'κεῖ δά....

Σὰν ἐξυπνήσανε, ὁ ἥλιος ἦταν δύο σπιθαμαῖς ψηλὰ ἀπὸ τὸν Τρελλό. — Πῶ! πῶ! συφορά μας! φωνάζει ὁ Χρῆστος, μωρὴ Φροσύνη, τί κάνουμε! Καὶ ξεπετιοῦνται μὲ μιᾶς καὶ πέρνουνε τὸ δρόμο τους κατὰ τὸν Περαιᾶ, πηλαλῶντας σὰν γίδια μὲς τὸν λόγγο. Σὲ δυὸ ὥραις φτάνουνε στὸν Περαιᾶ καὶ λαχανιασμένοι καὶ βουτηγμένοι στὸν ἰδρωτὰ ἀνεβαίνουνε σ' ἓνα βουνάκι, ἐκεῖ στὰ κανόνια, καὶ βλέπουνε μιὰ βάρκα ποῦ ἀρμένιζε στὸ πέλαγο κατὰ τὴν Κούλουρη. Ὁ Χρῆστος κατὰλαβε πῶς ἦταν Ἀουστριακὰ ἀπὸ 'κειναις ποῦ γλυτώνανε τοὺς σκλάβους καὶ τοὺς κυνηγημένους, φωνάζει μὲ ὅλα τὰ δυνατὰ του, ἀλλὰ καμμιὰ ἀπάντησι ἀπὸ τὴ βάρκα. Παίρνει τὸ λοιπὸν ἓνα ξερὸ κλωνάρι δένει στὴν ἄκρη του τὸ κόκκινο μαντήλι του καὶ τὸ κουνάει ψηλὰ στὸν ἀγέρα. Σὲ λίγο καταλάβανε ἀπὸ τὴ βάρκα, καὶ γλίγωρα γλίγωρα ζυγώνουνε στὴν ἀκρογιαλιὰ καὶ περιλαβαίνουνε τοὺς λευτερωμένους.

Σὰν ἐκαθήσανε ἀφοβα περὶ τὴ βάρκα κάνανε τὸ σταυρό τους κι' ἀναστενάξανε πάλι γιὰ τὸ γλυτωμό τους. Ὁ Χρῆστος χώνει τότες τὸ χέρι του στὸν κόρφο γιὰ νὰ δώσῃ ἀπὸ ἓνα φλωρί στοὺς βαρκάρηδες, ψάχνει νὰ βρῇ τὸ σακοῦλι, ἀπὸ, δῶ, ἀπὸ κεῖ.. οὐδὲ φλωρί οὐδὲ παρᾶς! Τότε θυμήθηκε πῶς ἐπλήρωσε ἀκριβὰ στῆς νεράϊδες ἐκεῖνο τὸν ὕπνο τὸν καταραμένο. Τὸ σακοῦλι τοῦ εἶχε πέσει ἀπὸ τὸν κόρφο τοῦ δίχως νὰ πάρῃ εἰδησι. Ἡ Φροσύνη ἄρχισε νὰ κλαίῃ τὸ κακόμοιρο ἀπὸ τὸ σικλόντι της γι' αὐτὴν τὴν ἀτυχία, μὰ ὁ Χρῆστος τὴν ἐπαρηγόρησε. Νὰ μὴν τὰ πολυλογούμε, φτάνουνε τέλος πάντων στὴν Κούλουρη. Ἡ καρδιὰ τῆς Φροσύνης πᾶει νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴ χαρὰ της. Βγαίνει μὲ τὸ Χρῆστο ἀπ' τὴ βάρκα καὶ τρέχουνε στὴν καλύβα της. Καθέννας σας ἄς φανταστῇ τὸ τί ἔγινε σὰν εἶδε ἡ μάνα τὸ παιδί καὶ τὸ παιδί τὴ μάνα, σὰν ἐμάθανε ὁ πατέρας καὶ τ' ἀδέρφια της τὰ μικρούτσικα πῶς βρέθηκε ζωντανὴ καὶ γερὴ ἡ ἀγαπημένη

κόρη καὶ ἀδερφή τους, τὰ κλάματα, τῆς φωναῖς, τὰ φιλιὰ, τὴν εὐγνωμοσύνη στὸ Χρῆστο ποῦ τοὺς τὴν ἔσωσε καὶ ὅλα αὐτὰ.

Ὁ Χρῆστος, ὁποῦ σκυμμένος καὶ μὲ τρεμουλιαστὴ φωνὴ μοῦ τᾶλεγε αὐτὰ τῆς προάλλες, ἔμεινε δύο μέραις στὴν Κούλουρη, καὶ ὕστερα οἱ ἀρχηγοὶ Βάσσοι, Μαμούρης Κριεζώτης καὶ ἄλλοι, ποῦ εἶχανε καταφύγει ἐκεῖ ἀπὸ τὴ μεγάλη καταστροφὴ τοῦ Φαληρέα, τοῦ δώσανε ὅλοι ἀπὸ ἓνα γρόσι καὶ τὸν ἔστειλανε στ' Ἀνάπλι, στοὺς ἐδικούς του, καὶ κεῖ βρῆκε τοὺς γέρους γονειούς του ὕστερ' ἀπὸ τέσσερα χρόνια ποῦ εἶχανε νὰ τὸν ἰδοῦνε καὶ τὸν θαρροῦσαν πεθαμένο καὶ τὸν ἐμνημονεύανε στὴν ἐκκλησιά, κι' ἡ γρηὰ μητέρα του ἀπὸ τὴ σαστιμάρα τῆς χαρᾶς της ἀδειασε τὸ σταμνὶ μὲ τὸ κρασί στὸ ἀρνὶ ποῦ ἔβραζε θέλοντας νὰ χύσῃ νερό.

ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ Ι. ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ

ΕΙΣ ΓΕΡΩΝ

(Συνέχεια καὶ τέλος).

Κατ' ἀρχὰς καὶ αἱ ἀνοίξεις αὐταὶ τὸν ἐτάρασσόν πως· ἡ κατάστασις τοῦ αὐτοῦ ἦτο μελαγχολία τις ἀόριστος, καὶ θλίψις προερχομένη ἐκ τῆς ἀπωλείας τῆς μνήμης του. Αἱ πρῶται θαλπεραὶ τοῦ Μαΐου ἡμέραι ἐπανεφέρον εἰς τὴν ἀσθενῆ μνήμην του τὴν ἀπωτάτην Ἀσίαν, τὴν χώραν ἐν ᾗ ἐπὶ τοσοῦτον ἔζησεν καὶ ἠγάπησε τὰς γυναῖκας. Καὶ κατὰ τὰς σελήνοφειγείς ἐκεῖνας νύκτας, ἐν ᾗ τὰ πτηνὰ ἦδον, γυναῖκες κιτρινόχροοι ἤρχοντο πρὸς ἐπίσκεψίν του· ἐβάδιζον πρὸς αὐτὰς περιβεβλημέναι στενὰ φορέματα. κινούμεναι ἐν ῥυθμῷ, ὥσει εὐρίσκοντο εἰς τὰς πατρίδας των, μορφαζοῦσαι καὶ μειδιῶσαι ὡς γαλαὶ καὶ κρατούσαι τὰ ἰδιότροπα ἀλεξήλια των. Ἦσαν ἐμφάνειαι γυναικῶν, ἃς βεβαίως κᾶπου ἔγνώρισε· τὸ ἐνθυμεῖτο· ἀλλὰ τί ἐζήτουν νῦν παρ' αὐτοῦ. Ἐξηφανίζοντο καὶ ἐκεῖνος οὔτε κᾶν μετεκινεῖτο τῆς θέσεώς του ὅπως τὰς ἀκολουθήσῃ.

Ἐν τούτοις ἐσπέραν τινα, περὶ τὴν ἐνάτην ὥραν, ἐγερθεὶς ἐνεδύθη ἐν σπουδῇ καὶ ἐξῆλθεν κατευθυνθεὶς πρὸς τὴν Βρέστην. Ἐβάδιζε ταχέως κλίνων τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸ ἔδαφος, ὥσει μετέβαινε εἰς ἀπρεπῆ ἐπίσκεψιν. Καὶ ἐκεῖ, πρὸς τὸ ἄκρον τῆς ὁδοῦ Σαίντ-Γ'β, συνήντησεν ὥραιας γυναῖκας, αἰτινες δὲν ἦσαν κίτριναί, δὲν ἔφερον ἀλεξήλια οὔτε παραδόξους ἐνδυμασίας, ἀλλ' ὠμίλουν ἀναιδῶς περὶ πραγμάτων ἀπρεπῶν. Τότε ἐπανῆλθεν εἰς τὰ ἴδια, ἐξηντλημένος καὶ αἰσχυρόναιος ἑαυτόν, καὶ ἀπὸ τῆς ἐσπέρας ἐκείνης διετήρησεν ἐς αἰετὴν αἰδῶ καὶ τὴν ἀξιοπρίπειαν τοῦ γήρατός του.

Τὴν ἀνοίξιν ἐκαλλιέργει ἀναρρηχτικὰ φυτὰ, περιβάλλοντα τοὺς τοίχους τοῦ οἰκίσκου τοῦ· πρὸ τῆς θύρας τοῦ εἶχε μικράν τινα σκιάδα. Ἀπῆλαιε δὲ ἀρρήτου χαρᾶς, ὅτε κατὰ τὰς θερμὰς ἡμέρας ἀνεπαύετο ὑπὸ τὰ σκιερὰ τῆς φυλλώματα κρατῶν τὸ ἐκ φοίνικος ἀνεμιστήριόν του — ὥσπερ εὕρισκετο εἰς τὰς ἐξωτικὰς ἐκεῖνας χώρας, ἃς οὐδέποτε τοῦ λοιποῦ θὰ ἐπανεβλεπε.

ΙΒ΄.

Τὸν ἐπόμενον χειμῶνα κατελήφθη ὑπὸ τρομῶδους τινὸς κινήσεως συνήθους εἰς τοὺς γέροντας. Πᾶν ὅτι ἤγγιζεν διὰ τῶν τρεμουσῶν χειρῶν τοῦ τὸ ἔσπανε.

Ἡ ἀσθένεια τῆς σελήνης, ἣν ἄλλοτε ἔπαθεν εἰς τὰς ἰσημερινὰς χώρας, ἐπανῆλθε νῦν ἐντονωτέρα. Οἱ ναυτικοὶ ἱατροὶ ὀνομάζουσι τὴν ἀσθενίαν αὐτὴν ἡμεραλοπίαν· πάσχουσι δ' ἐξ αὐτῆς οἱ ναῦται κοιμώμενοι ἐν ὑπαίθρῳ, εἰς τὰς θερμὰς χώρας. Μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου δὲν ἐβλεπε πλέον, καὶ ἐβάδιζε προεκτείνων, ὡς οἱ τυφλοὶ, τὰς χειράς του.

Ἐσβύνετο, τὰ περὶ αὐτὸν ἀντικείμενα ἐκαλύπτοντο ὑπὸ σκοτεινοῦ πέπλου.

Ἡσθάνετο πάντοτε τὴν κεφαλὴν του βαρεῖαν, καίτοι ἦτο σχεδὸν κενὴ ἰδεῶν. Ἐνίοτε, τὴν νύκτα, ἐνεφανίζετο πρὸ αὐτοῦ κινεζικὴ τις μορφή· εἰρωνικῶς προσβλέπουσα αὐτόν· τότε ἐξωργίζετο, ὕβριζε καὶ προσεπάθει· ἀνεγερθὴ τῆς κλίνης του, ὅπως ἐπιπέσει κατὰ τοῦ ἀναιδοῦς· ἐφαντάζετο ὅτι εὕρισκετο ἐκεῖ ἐκεῖ κάτω.

Δὲν παρετήρει ποτε πλέον τὴν εἰκόνα τῆς θυγατρὸς του, ἥτις σχεδὸν ἐντελῶς ἀπεχρωματίσθη.

Ἐξώδευε πολλὰ χρήματα ὅπως προμηθεύηται παλαιούς οἶνους καὶ τονωτικὰς τροφάς. Ἀλλ' αἱ κνῆμαί του ἦσαν πλήρεις πληγῶν καὶ ἐπειδὴ ἐπεθύμει νὰ εἶνε καθαρὸς ἔπλυνε μόνος, ἐν τῇ μικρᾷ του αὐλῇ, τὰ πρὸς ἐπίδεσιν αὐτῶν χρησιμεύοντα.

Τὸ σῶμά του παρεμορφώθη· τὸ ἀνάστημά του ἐβραχύνθη καὶ τὰ ὁστά ἐξήρχοντο τοῦ σώματός του.

Δυστυχὲς ἀπόβρασμα, τὸ ὁποῖον καὶ ἡ θάλασσα ἐξεμεί, γέρον μόνηρη, τοῦ ὁποῖου οὐδεὶς βλέπει τὰ δάκρυα! Διατὶ δὲν ἀπέθανες ἐν τῇ σφριγώσῃ νεότητί σου; Τὰ ἄγρια ζῶα δὲν παραμορφοῦνται οὕτω πως μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς τῶν διατηροῦσιν ἀκεραίας τὰς δυνάμεις τῶν· γεννώσι καὶ ἔχουσι τοὺς ἔρωτάς των. Διὰ τὸν ἄνθρωπον λοιπὸν μόνον ὑπάρχει, ὡς εἰρωνεῖα τῆς ζωῆς, τὸ θλιβερὸν γῆρας.

ΙΓ΄.

Ἡ ἐπομένη ἀνοιξὶς τὸν εὖρε γεροντότερον καὶ ἀσθενέστερον. Ἐν τούτοις ὁ ὕπνος του δὲν ἦτο τοσοῦτον ὅπως ἄλλοτε τεταραγμένος. Εἶχε μόνον ἀναμνήσεις ἀπερᾶντων διαστημάτων καὶ ἡλίου· πρὸ τῶν ἐσβεσμένων ὀφθαλμῶν του διεγράφοντο κυαναὶ ἐκτάσεις, ἀενάως μεταβαλλόμεναι ὡς τὰ ἀπύθμενα τοῦ ὠκεανοῦ ὕδατα.

Δὲν ἔχει σχεδὸν πλέον ποτέ, ποτέ δὲν θὰ τὴν ἐπανεβλεπε

τὴν κυανὴν φωταύγειαν, τὴν ἀόριστον καὶ ἀπειρον τῶν θαλασσῶν φωταύγειαν.

Καθ' ἐκάστην ἐσπέραν καταλαμβάνετο ὑπὸ φόβου, σκεπτόμενος ὅτι πιθανὸν ν' ἀπέθνησκε κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα μόνος καὶ ἔρημος· ἡ κυρὰ Γκάλ, ἥτις νῦν ἔμενε παρ' αὐτῷ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, ἤρνεϊτ· καὶ νὰ διανυκτερεύσῃ φοβουμένη τὴν κακολογίαν τῶν γειτόνων.

Αἱ πληγαὶ τῶν κνημῶν του ἐξετάθησαν καὶ ἐξηκολούθει νὰ πλύνῃ μόνος του τοὺς ἐπιδέσμους.

Τὸ θάλλπος τῶν ἱερῶν ἡμερῶν τὸν ἀνεζωογονεῖ πως. Ἀπαξ ἔτι περιεβλήθη τὴν ναυτικὴν ἐνδυμασίαν καὶ ἀερίσθη διὰ τοῦ ἐκ φοίνικος ἀνεμιστήριου τοῦ· τὸν χειμῶνα αἱ πληγαὶ ἐγένοντο ἐπώδυνοι. Καὶ περιποιεῖτο ἑαυτὸν μετὰ πολλῆς μερίμνης. Ἡθελε νὰ ζήσῃ ἔτι, νὰ ζήσῃ· τίς οἶδε; ἴσως διὰ τῶν πολλῶν προφυλάξεων θὰ κατόρθου νὰ διέλθῃ καὶ τὸν παρόντα χειμῶνα.

Ἀλλ' οὐχί· ἐσπέραν τινα τοῦ Μαρτίου, ὁ θάνατος ὅστις διήρχετο μεταβαίνων εἰς Βρέστην χάριν φθισικῶν τινῶν εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἰκίσκον του καὶ τὸν ἐστραγγάλισε. Τοῦ παρεμόρφωσε τὸ στόμα, τοῦ ἐξώρυξε τοὺς ὀφθαλμούς, τοῦ συνέσπασε τοὺς δακτύλους καὶ ἐξηκολούθησε τὴν ὁδὸν τοῦ ἀφείς τὸν δυστυχῆ ζῆρὸν ἐπὶ τῆς κλίνης του.

ΙΔ΄.

Τὴν ἐπαύριον ἡ κυρὰ Γκάλ ἐλθοῦσα τὸν εὖρε εἰς τὴν κατάστασιν αὐτὴν.

«Θεοῦλη μου, Θεοῦλη μου! ἀνέκραξε ὁ γέρος μου ἔσκασε»

Τὸ φέρετρόν του ἔφερον ναῦται· ἦτο ἡ μόνη καὶ τελευταία ἐπιθυμία του ὡς καὶ πάντων ἐν γένει τῶν ναυτικῶν. Τὴν κηδεῖαν, ἐνεκεν τοῦ παρασήμου ἠκολούθησε καὶ ἄγλημα ναυτῶν.

Ἡ κηδεῖα του ἦτο ἄληθῶς ἐπιβλητικὴ.

N. Θ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ

ΑΝΕΛΠΙΣΤΟΣ ΕΠΕΜΒΑΣΙΣ

Ὁ Ἀντώνιος, ἰταλικῆς καταγωγῆς, κατῴκει ἐν Βορδῷ, ἐπὶ τῆς προκυμαίας Σαλινιέρ, ἐξασκῶν τὸ ἐπάγγελμα τοῦ πτηνοτρόφου. Τὸ κατὰστημά του ἐγεινίαζε μετὰ τινος ὀπωροπωλείου, ἐν ᾧ εἰργάζετο καὶ ἡ μονογενὴς θυγάτηρ τοῦ διευθυντοῦ, Μαρία. Οἱ δύο νεαροὶ γείτονες ἐβλέποντο καθημερινῶς.

Ἡ Μαρία ὁσάκις ἔμενεν ἐλευθέρα, ἔσπευδε παρὰ τῷ Ἀντωνίῳ, καὶ ἐκεῖ, ἐν τῷ θορύβῳ τῶν πτηνῶν, τῷ κρότῳ τῶν πτερυγισμάτων καὶ τῇ γλυκεῖᾳ θερμότητι τῶν φωνῶν, ἔτρεχε τῇδε κακεῖσε, μιγνύουσα τὸν ζωηρὸν γέλωτά της μετὰ τῶν κελადημάτων τῶν ἀκανθιλλίδων καὶ τῶν συριγμάτων τῶν κοσσύφων.